

Věčná

STRÁŽ

Týdeník Svazu Čechů z Volyně

Ročník IV. - Číslo 3

V Zlatci dne 21. ledna 1949

Cena 3 Kčs

K VÝROČÍ SMRTI

V. I. LENINA

Již čtvrt století uplynulo od onoho 21. ledna, kdy dotlouklo srdce V. I. Lenina, zakladatele Vsesvazové komunistické strany (bolševiků) a tvůrce prvního socialistického státu na světě. O Leninovi však platí nejspíše, že zůstává svým dílem živý i po smrti. Jeho učení se stalo pro všechny opravdu dělnické, komunistické strany světa vodítkem, které je vede neomylně vpřed.

Jméno Lenin je pseudonymem Vladimíra Iljiče Uljanova, který se narodil 22. dubna 1870 v Simbirsku, dnešním Uljanovsku. Všichni jeho sourozenci byli přesvědčení revolucionáři, a jak známo, jeho bratr Alexandr se pokusil o atentát na cara Alexandra III. Lenin však nezůstal jen při citovém odporu k carskému samoděrzaví a ke kapitalismu vůbec, jako mnoho tehdejších revolucionářů, ale už od mládí se horlivě poučoval ve vědeckých spisech Marxových a Engelsových o pravé podstatě současných rozporů ve společnosti. Byl od mládí členem mnoha marxistických kroužků, několikrát zatčen a vypovězen na Sibiř, značnou část života prožil jako politický emigrant za hranicemi Ruska, ale nikdy nepřestal pracovat na svém životním díle — na vytvoření teorie, která by pomohla a umožnila svrhnout vykořisťovatelskou třídu kapitalistů a jež by nastolila nový společenský řád.

Toto učení Lenin vytvořil na základě marxismu a tak dnes můžeme mluvit o leninismu. Víme, že je to marxismus, aplikovaný, použitý pro epochu poslední fáze kapitalismu, pro období imperialismu. Lenin podle zásady „marxismus je návodem k jednání“ neustrnul na marxových poučkách, jako mnoho jiných t. zv. marxistů, a dokázal, že posledním stavem odumírajícího kapitalismu je imperialismus, období, z něhož se nutně rodí socialistická revoluce. Proto je leninismus i marxismem proletářské revoluce. Avšak Lenin nezůstal jen u teorie. Stalin o něm řekl, že „každá jeho věta nemluví, ale střílí“. Jeho teorie byla vskutku vytvořena z praxe a pro praxi. Lenin má zásluhu o to, že oportunistické vlivy v tehdejší sociální demokracii byly stále odhalovány, že ukázal na ty části Marxova učení, jež tvoří jeho podstatu a jež chtěli oportunisté umlčet a odstranit. Jde zejména o problém vztahu marxistů ke státu a k revoluci, o diktaturu proletariátu a vše, co s tím souvisí. Připomeňme dále, že Lenin důsledným promyšlením taktiky strany a jejích zásad došel k závěru, že je nutno vybudovat stranu nového typu, která by se řídila důsledně marxistickým učěním. Této straně dal organizač-

M. Алгерт:

Наш Ленин

Я хочу тебе поведать, друг,
Думку заповедную мою.
Стоит оглянуться мне вокруг —
Ленина во всем я узнаю.

Кажется мне, будто слышу сам
Легкую походку Ильича:
Это он по новым городам
Проверяет кладку кирпича.

Нам светло и радостно идти
По дороге ленинской вперед,
По тому великому пути
Неуклонно Сталин нас ведет.

Кажется мне, будто вижу сам
По дороге солнцем залитой,
Он проходит по полям,
Проверяя колос налитой.

Мы высоко голову несем.
В будущее вера горяча,
Потому что всюду и во всем
Чувствуем живого Ильича!

ni zásady i program a vedl ji po mnoho let. Tak vyrostl po Marxovi nejgeniálnější učitel pracujícího lidu, který dovedl marxismus rozvést a obohatit novými objevy, který z něho dovedl ukout nejmohutnější zbraň dělnické třídy.

Události v Rusku r. 1917, jimž stál v čele, daly mu plně za pravdu a vytvořily sovětského státu a jeho úspěchy jsou

těsně spojeny s jeho učěním. Ale jeho učení je i mocným nástrojem boje celé dělnické třídy za osvobození od kapitalistického jha. A tak, třeba podlehl Lenin dne 21. 1. 1924 po mnoha letech odolávání zranění, které mu způsobila eserka Kaplanova svým výstřelem, zůstává jeho dílo provždy živé a vede dělnickou třídu od vítězství k vítězství.

Z Leninových myšlenek

LENIN — stratég sociální revoluce

Dne 21. ledna 1949 bude tomu dvacet pět let, kdy zemřel Vladimír Iljič Lenin. Čtvrt století uplynulo od této doby a děditelvi, které Lenin po sobě zanechal, je stále tak živé a tak zakořeněné v dnešních potřebách lidstva, že nezahyne a nemůže zahynout, i když ten, kdo je před lety zasil do živné půdy, odešel.

Leninem vyvrcholila skvělá řada velkých ruských lidí devatenáctého století, kteří mučivě prožívali nesmírné utrpení svého lidu a dovedli je vyjádřit přímo v otřesných formách. Ale teprve Lenin to byl, který první našel reálnou cestu z tohoto utrpení v organizaci revolučního hnutí na podkladě tvrdého marxismu. Náleželo k jeho geniální představitelství, že Lenin, oivaje se na vývoj lidstva jako na celek, dospěl k jasnému poznání, že jen nová třída, dělnická třída, může učinit konec bídě lidstva, zavinité kapitalismem a chřtivostí po majetku. Proto od mládí věnoval všechny síly k tomu, aby burcoval dělníky k vědomí, že přijde jejich chvíle, kdy budou musít vzít do rukou vedení dějin. Lenin dovedl přesně rozpoznat, co již před ním tušil Marx s Engelsem, ale co po jejich smrti bylo znešvařeno a opomíjeno reformistickými předáky a menševiky. Z těchto důvodů se musel nutně dostat i do rozporu s vedením II. internacionály, která ztrnule setrvala v předsvědčení, že jediné podmínky k budování socialismu jsou v kapitalisticky vyspělé západní Evropě a přezírala „zaostalý Východ“.

První revoluce v Rusku r. 1905 však ukázala avantgardní úlohu ruského proletariátu a pro Lenina se stala základem k jeho nové marxistické koncepci o vůdčí úloze dělnické třídy. A zatím co se socialističtí reformisté utápěli v drobných návrzích na zmenšení sociálních křivd, Lenin s úžasnou houževnatostí vypracoval plán revoluce i toho, co bude třeba činit po této revoluci. Jak to vše měl Lenin již v této době promyšleno a jak byl jeho revoluční plán konkrétní ještě dříve, než k revoluci došlo! Po této stránce studium jeho spisů je nejpoučnější v tom, že nám ukazují Leninovu geniální předvidavost vcelku i v jednotlivostech.

Lenin tak postavil otázku sociální revoluce především jako otázku boje dělnické třídy a vůbec mu nešlo a vybojování měšťácké demokracie, jak o ní snili socialističtí reformisté v západní Evropě. Leninovu ideou bylo dosažení revoluční lidovlády, protože pevně věřil a na příkladech dokazoval, že jediným důsledným bojovníkem za demokracii může být jen pracující lid.

Tak dnes vidíme Lenina jako stratéga a praktika sociální revoluce. Leninovo dílo dnes žije ve velkých vítězstvích Sovětského svazu, žije v obrovské socialistické demokracii, jejíž základy Lenin položil tím, že prohlásil sověty za jediné možnou formu nové státní moci. A Leninovo dílo konečně žije i v sovětském lidu, protože ho učinil opravdovým pátelem svého země, uvědoměným budovatelem svého nového a lepšího osudu. A také my můžeme říci, že Leninovo dílo nyní žije s námi, protože kdyby nebylo Lenina, Velké říjnové revoluce a jedinečného vítězství Sovětského svazu za Velké vlastenecké války, nebylo by naší svobody a neměli bychom ani možnosti, abychom si dnes svůj vlastní osud určili v duchu jeho zásad, v duchu lidové demokracie a socialismu.

Panství buržoasie může pavalit pouze proletariát jako zvláštní třída, kterou školí hospodářské podmínky její existence k tomuto povelu a již dávají možnost a moc povelu uskutečnit. Zatím co buržoasie drobí a tříští rolnictvo a všechny maloměšťácké vrstvy, stmeluje, sjednocuje a organizuje proletariát. Pouze proletariát — díky své hospodářské úloze ve velkovýrobě — jest s to být vůdcem všech pracujících a vykořisťovaných mas, které buržoasie vykořisťuje, utiskuje a utlačuje často ne méně, nýbrž více než proletáře, které však nejsou s to samostatně bojovat za své osvobození. (Stát a revoluce.)

V kapitalistické společnosti, za předpokladu jejího nejpriznivějšího vývoje, máme více méně úplný demokratismus v demokratické republice. Avšak tento demokratismus je vždycky sevřen těsnými rámci kapitalistického vykořisťování a proto zůstává vždy v podstatě demokratismem pro menšinu, pouze pro majetné třídy, pouze pro boháče. Svoboda kapitalistické společnosti zůstává vždy přibližně stejná, jako byla svoboda v starověkých řeckých republikách: svoboda pro otrokáře. (Stát a revoluce.)

Proto pouhé knižní osvojení si toho, co je psáno v knihách o komunismu, bylo by nejvýš nesprávné. Nyní v našich projevech a člancích není prostě opakováno to, co se psalo dříve o komunismu, jelikož naše projevy a články jsou spjaté s každodenní a všestrannou prací. Knižní znalost komunismu, načerpaná z komunistických brožur a spisů, nemá bez práce a boje vůbec žádnou cenu, jelikož by nadále trvala stará roztržka mezi teorií a praxí, ona stará roztržka která tvořila nejodpornější rys staré buržoasní společnosti. (Z řeči na III. Všeruském sjezdu komunistického svazu mládeže Ruska, 2. října 1920.)

Místo starého cepování, které bylo prováděno buržoasní společností proti vůli většiny, zavádíme uvědomělou kázeň dělníků a rolníků, kteří s nenávisí k staré společnosti spojují rozhodnost, umění a odhodlanost sjednotit a zorganizovat síly pro tento boj, aby z vůle milionů a stamilionů roztržených a rozptýlených živých lidí, roztroušených po celé nesmírné zemi, vytvořili vůli jednotnou, neboť bez jednotné vůle budeme nevyhnutelně poraženi. Bez této semknutosti bez této uvědomělé kázně dělníků a rolníků by byla naše věc ztracena. (Tamtéž.)

Třídní boj pokračuje a naším úkolem je podřídit tomuto boji všechny zájmy. A tomuto úkolu podřizujeme svou komunistickou mravnost. Říkáme: mravnost je to, co slouží zničení staré vykořisťovatelé společnosti a sjednocení všech pracujících kolem proletariátu, budujícího novou společnost komunistů. (Tamtéž.)

Cím se udržuje disciplína nevoluční strany proletariátu? Cím se kontroluje? Cím se posiluje? Za prvé uvědoměním proletářské avantgardy a její oddanosti revoluci, její neoblomnosti, sebezobětavostí, heroismem. Za druhé jejím uměním spojit se s blížící se a chcete-li, do jisté míry splýnouti s nejširší masou pracujících, v prvé řadě proletářskou, avšak

rovněž i s pracující masou neproletářskou. Za třetí správností politického vedení, uskutečňovaného touto avantgardou, správností její politické strategie a taktiky, za podmínky, aby se nejširší masy přesvědčily z vlastní zkušenosti o této správnosti. Bez těchto podmínek není uskutečnitelná disciplína v revoluční straně, která by skutečně byla schopná být stranou pokrokové třídy, která by dovedla svrhnouti buržoasii a přetvořit celou společnost. (Dětská nemoc „levičáctví“ v komunismu.)

Zvítěziti nad velikou, zcentralizovanou buržoasií je tisíckrát lehčí, než „zvítěziti“ nad miliony a miliony drobných malohospodářů, a právě tyto uskutečňují svoji každodenní všední, neviditelnou, nepochytilnou, rozkladnou činností tytéž výsledky, jichž potřebuje buržoasie, které restaurují buržoasii. Kdo třeba jen maličko oslabuje železnou disciplínu strany proletariátu, ten pomáhá fakticky buržoasii proti proletariátu. (Tamtéž.)

Můžeme (a musíme) začít budovat socialismus nikoliv z fantastického, ba ani ne ze speciálně námi vytvořeného lidského materiálu, nýbrž z toho materiálu, který nám byl zanechán kapitalismem jako dědictví. To je, bez dalších slov, velmi „těžké“, avšak každé jiné přistoupení k úkolu je tak málo vážné, že nestojí za to, o něm ani mluvit. (Tamtéž.)

Poměr politické strany k jejím chybám jest jejím z nejdůležitějších a nejspornějších kritérií vážnosti strany a jejího skutečného vyplnění jejích povinností k její třídě a k pracujícím masám. Otevřeně přiznati chyby, odhalení jejich příčiny, rozanalysovati podmínky je zrodívající, posouditi pozorně prostředky, jak napravit chyby — hle, to je rys vážné strany, to je splnění její povinnosti, to je — výchova a poučení třídy, a pak i masy. (Tamtéž.)

Základním rysem materialismu jest právě to, že vychází z objektivnosti vědy. Z uznání objektivní realnosti, obházené vědou, zatím co idealismus potřebuje „oklik“, aby mohl „vyvoditi“ objektivnost tak či onak z ducha, z vědomí, z „psychického“. (Materialismus a empiriokriticismus.)

LENIN V PRAZE

Před 37 lety, 18. ledna 1912 konala se v Praze VI. konference soc. demokratické strany Ruska. Konferenci předsedal sám V. I. Lenin. Měla velký úkol: Rozpory mezi dvěma směry, utvořenými ve straně po sjezdu v r. 1903 v Londýně se tak prohlubovaly, že nebylo jiné řešení, než menševickou část oddělit od revolučních mas a vyloučit ji ze strany. Jenom tak se totiž dalo zabránit zrádcovství menševiků a jejich snaze zlikvidovat proletářskou stranu a utvořit novou stranu, reformistickou.

Konference úkol splnila. Menševici byli vyloučeni a strana počala k svému názvu připojovat dodatek „bolševiků“. V čele nového výboru stáli Lenin a Stalin. Jako minimální program žádala strana ustavení demokratické republiky, konfiskaci státního půdy a osmihodinovou pracovní dobu. Ve znamení těchto požadavků probíhal potom nový rozmach revolučního hnutí v Rusku. k.

Výročí jaslenské operace

Patnáctého ledna 1945 byla na východní frontě zahájena jedna z největších operací poslední války. Měla původně začít po rozsáhlých přípravách v lednu nebo v únoru. Tíseň spojenců na západě a ochota Sovětského svazu k účinné a nezištné pomoci ji uspisila. Zatím co sovětská vojska bojovala těžce na jihu od Karpat na území naší republiky, v Maďarsku uzavřela obklíčení kolem Budapešti a levým křídlem východní fronty bušila nepřetržitě do německých linií, ztratila invazní vojska na západě iniciativu na hranicích Německa.

Patnáctého ledna zaútočily třetí a druhá běloruská skupina armád, 14. ledna vyrazila k postupu druhá běloruská skupina armád a k nim se přidala 15. ledna i první běloruská skupina armád. V první běloruské skupině vedla nápor 38. armáda hrdiný SSSR gardového generála plukovníka Moskalenka, která na konci roku 1944 bojovala o vstup do Československa u Dukly a její vojáci prolétali krev společně s našimi chlapečci. Osmatická armáda měla postupovat ve směru Jaslo—Gorlice—N. Sacz. Její nejdůležitější úkol spočíval v provedení hlubokého průlomu do německé, dobře vybudované obrany. K tomu bylo potřeba co největšího soustředění dělostřelectva. Ze všech méně důležitých směrů bylo na tento úsek dělostřelectvo staženo. Také dělostřelci čs. sboru na Slovensku, kteří byli v postavení na řece Ondavě, dostali rozkaz k přesunu na východ od města Jasla, a pět našich dělostřeleckých pluků se dostalo příležitosti oplátit oběťvost 38. armády podporou její průlomové operace. Jaslenská operace byla v pravém slova smyslu dělostřeleckým útokem. Na jeden kilometr fronty tam v průměru připadalo 200 hlavních a na některých úsecích nebylo zvláštností ani 300 hlavních na jeden kilometr.

Naši dělostřelci prokázali svou zdatnost už tím, že se nepozorovatelně odpoutali ze svých palebných postavení na řece Ondavě. Tam zůstalo jenom několik málo děl na přímou palbu, která jako „stěhovavá děla“ klamala nepřítel, aby

měl dojem, že fronta je dělostřelecky stále stejné silná. Také devadesátikilometrový pochod dělostřelců byl ukázkou jejich zdatnosti. Když 38. armáda vyrazila 15. ledna k útoku, připravila její postup šedesátipětiminutová dělostřelecká palba, mohutná a drtivá. Sovětská pěchota s tanky zdolávala za nepřetržité palby jedno postavení za druhým, dosáhla řeky Wisloky, padlo i město Jaslo o Osobnice, a to již o 3. hodině odpoledne, ačkoli bylo cílem dne.

Do takticky vytvořené mezery v německé obraně se valily dlouhé proudy sovětských rychlých jednotek, aby dovršily porážku Němců. Znamenitym způsobem se v této jaslenské operaci osvědčilo dělostřelectvo sovětské i naše. Byl to výsledek pečlivé přípravy dělostřelectva, ať už byla provedena v palebném postavení, na pozorovatele nebo ve štábu, a znamenitý výsledek této přípravy byla mohutná a přesná dělostřelecká palba, která rozmetala německou obranu jak v prvním obranném pásmu, tak i v druhém na řece Wisloce.

Sovětská a československá dělostřelci předvedli při této významné příležitosti vzornou ukázkou dobře připraveného a dokonale provedeného dělostřeleckého útoku. Sovětské velitelské divisi, s nimiž naše dělostřelecké jednotky pracovaly, vyjádřili svůj dík za bratrskou pomoc a ocenili bojové výkony československého dělostřelectva. Stejně skvělých diků se dostalo našim dělostřelcům od sovětských velitelů vyšších jednotek a vrcholem všech těchto projevů uznání byl rozkaz generalissima Stalina, jimž byla 2., 4. a 5. čs. dělostřeleckému pluku udělena jedna z nejvyšších poct v Sovětském svazu: čestný název „Jaslenský“.

Účast na jaslenské operaci patří mezi největší bojové akce čs. armádního sboru. Naši dělostřelci u Jasla bojovali na polské půdě bok po boku se sovětskou armádou a zpečetili tak krví pevně přátelství a bratrství mezi Československou republikou, Sovětským svazem a Polskem. —fl.

Sběr odpadových surovin věcí lidu

Ke dni 15. ledna byl zahájen stálý lidový sběr odpadových surovin. Již po několik týdnů probíhají přípravy pro závodní sběr a budují se místní, územní a živnostenské sběrný. Technické provedení, zejména odvozu je věcí národního podniku „Sběna surovin“, avšak propagace zařízení, zejména místních a domovních sběrů, je záležitostí občanstva za vedení masových organizací a všech složek Národní fronty. Podnět ke sběru vyšel také z budovatelské komise Národní fronty a politickým smyslem celé akce je hospodářské uvědomění nejširších vrstev. Jde o to, aby si všichni uvědomili, že právě v době poválečné rekonstrukce a vzhledem k dalekosáhlým výrobním úkolům, které nám dává pětiletý plán, je sběr surovin příkazem racionalizace našeho hospodářství a že je v mnohém ohledu přímo prvovýrobou nezbytně nutných surovin.

Za socialistického hospodářství jsou i suroviny, které odpadají buď ve výrobním procesu, anebo při spotřebě v domácnosti, národním bohatstvím, jejichž znovupoužití znamená rozmnožení suro-

vinové základny, často ušetření práce a mnohdy ušetření drahocenných devis. Ze při této akci jde o celková množství značného národohospodářského významu, je patrné z předpokladů, které byly podle požadavků průmyslu stanoveny pro rok 1949. Podle tohoto plánu mají býti sběrem získána tato množství jednotlivých surovin: staré železo 400.000 t, zlomková litina 80.000 t, barevné kovy 25 tisíc t, textil 34.000 t, papír 85.000 t, skelné střepy 10.000 t, kosti 9500 t, peří 210 t, kožky zaječí a králíčí 3.600.000 kusů, kozlečiny 900.000 kusů, koziny 300.000 kusů. Velikost tohoto požadavku vyplývá ze směrnic čísel na osobu a rok. Znamená to na příklad sebrat železa a litiny 48 kg na hlavu obyvatele, barevných kovů 2,5 kg, textilu 3,5 kg, papíru 8,5 kg, skelných střepů 1,2 kg, kostí 1,2 kg.

Jde nyní o to, aby každý občan cítil svou povinnost odkládat zlomky železa, upotřebený papír, textilní zbytky a pod. tak, aby mohly býti v plynulém sběru odváženy na místo svého nového upotřebení. Nejde tu jež o jednorázové akce, a

Poslední příležitost k přesídlení do pohraničí

V pětiletém hospodářském plánu, který jsme právě zahájili, je třeba každé ruce a každé síly, jež by nám jej pomohla splnit. Hledáme pracovníky a musíme se pochopitelně o ně také starat. Na stavbu nových bytových jednotek je rovněž v pětiletce pamatováno, ale stavební poměry jsou stále ještě tíživé a nestačí uspokojit ani nově se zakládající rodiny. Staré zaměstnance, odcházející na zasloužený odpočinek, musí nahradit noví lidé — ti rovněž musí bydlet. Tímto problémem zabýval se i osídlovací úřad. Osídlení pohraničí je sice již téměř dokončeno, ale přece jen lze nalézt ještě jednotlivé rodinné domky a je s nimi počítáno hlavně pro pensisty a jednotlivce, kteří by mohli uvolnit své byty ve městech. Pensisté nejsou lidé neuzičtění a skoro každý z nich má neustálou činnost v krvi a musí se stále něčím zaměstnávat. A současně má každý z nich v sobě skrytu jednu velkou touhu: mít ke sklonku života pro sebe vlastní střechu, nějakou malou chalupu někde u lesa a věnovat se tu svým zálibám. U jednoho je to zahrádka, včelařství, chov drůbeže, u jiného opět spolková, organizační nebo kulturní činnost. A těch všech — i těch, kteří chtějí svého odpočinku opravdu užít, těch pohraničí potřebuje. Dokonce je volá, neboť jejich činnost a zkušenosti starých dělnických pracovníků tu mohou být plně využity, a stanou se záslužnými. Je tu pro ně místo, klid a volné rodinné domky v nejrůznějších okresech, takže je možno vzít v úvahu i klimatické, zdravotní či jiné podmínky. Převzetím těchto domků mohou pensisté posílit nejen pohraničí, ale i zpříjemnit své státi.

Osídlovací úřad pořádal loňského roku autokarové zájezdy, při nichž si mohli zájemci nezávazně prohlédnout volné objekty na místě a snáze se pak rozhodnout. Tyto zájezdy připravují se i na letošní jaro, ale protože jde opravdu již o poslední domky, je třeba přihlásit se předem, a to nejpozději do konce ledna. K dispozici jsou ještě jednotlivé volné rodinné domky v okresech: Aš, Děčín, Č. Krumlov, Č. Budějovice, Chomutov, Cheb, Jeseník, Jindř. Hradec, Karlovy Vary, Kadaň, Krnov, Kraslice, Kaplice, Loket, Lanškroun, Mor. Třebová Planá u Mar. Lázní, Prachatic, Rýmařov, Rumburk, Sušice, Šumperk, Tachov, Varnsdorf, Zábřeh, Zámberk a Zlutice. Domky jsou různých velikostí a jsou tu i zahrádky, kde je možno pěstovat zeleninu a ovoce. Jejich cena je velmi nízká a platební podmínky jsou nejvýhodnější. Jsou tu však ještě i další úživné možnosti pro ty, kteří nemíní dosud skládat ruce v klín. Je proto třeba, aby pensisté a jednotlivci, kteří mají v úmyslu uvolnit svůj byt ve městě a použít možnosti této akce k získání pěkného rodinného domku za výhodných podmínek, informovali se písemně nebo osobně u osídlovacího úřadu v Praze-Karlíně, Invalidovna, odd. 1-6. Upozorňujeme však znovu, že lhůta k přihláškám pro ty, kteří chtějí použít pozdějšího autokarového zájezdu, je do konce ledna t. r.

celý sběrný proces až do jednotlivých domů je nutno zaříditi tak, aby se sběr surovin stal trvalým a zcela mechanicky fungujícím zařízením.

VOLYNSKY ZPRAVODAJ

Zprávy svazu

Třetí ples volyňských Čechů v Zatici

Svaz Čechů z Volyně pořádá v neděli 30. ledna t. r. v sálech Na střelnici v Zatici třetí ples volyňských Čechů.

Učinkují dvě hudby kapelníka Svobody. Začátek o 17. hod. Vstupné 25 Kčs, vojsko a mládež 15 Kčs. Bohatá tombola. Předprodej vstupenek v kanceláři SCzV, Zatec, Volyňská 1035-44, tel. 365.

Plesu se zúčastní hromadně také polští zemědělští dělníci, kteří jsou zaměstnáni na státních statcích na Zatecku a Podbořansku. Bude proto příležitostí k utužení a prohloubení československo-polského přátelství a družby.

Zveme srdečně všechny, kdo mají upřímný zájem na tom, aby se vydařil a splnil svůj účel.

AKADEMIE pro polské dělníky

Jak jsme již oznamovali, uspořádá Svaz Čechů z Volyně v neděli 30. ledna t. r. o 15. hod. v Městském divadle v Zatici akademii pro polské zemědělské dělníky, zaměstnané na státních statcích na Zatecku a Podbořansku. Pořad akademie:

1. Zahájení — uvítací projevy.
2. Vztahy československo-polské včera a dnes — přednáška.
3. Fryderyk Chopin - hudební skladba, klavír.
4. Slované na cestě k socialismu — přednáška.
5. Kytice slovanských písní — zpěv sólo.
6. Zemědělská politika v CSR — přednáška.
7. Knihovnička zemědělce v CSR — přednáška.
8. Smetana, Dvořák - hudební skladby, housle a klavír.
9. Adam Mickiewicz — básník a Slovan — přednáška.
10. Oda do mládí — recitace.
11. Krakowiak, bjerjodka, hopak — tanec skup.
12. Kytice polských národních písní — zpěv duo.
13. Kolomyjka, polka — tanec skup.
14. Trzech Budrysów — recitace — satira.
15. Kytice písní slovanských národů zpěv sbor.

Po akademii zúčastní se polští zemědělští dělníci třetího plesu vol. Čechů v Zatici.

Svaz Čechů z Volyně zve srdečně na tuto akademii všechny, kdo mají upřímný zájem o prohloubení vztahů československo-polských a jejich praktickou aplikaci.

Oblastní „Domov školní mládeže“ v Zatici

V Zatici je v provozu oblastní „Domov školní mládeže“, v němž jsou umístěni sirotci, polosirotci a děti potřebující zvláštní péče. Většinu tvoří volyňští sirotci. Péče o tyto děti je vzorná. V těchto dnech se oblastní Domov stěhuje do

moderně zařízené a vybavené budovy, kde může být umístěn větší počet těchto dětí. Vyzyváme proto všechny vol. Čechy, kteří buď sami o takové sirotky pečují nebo o nich vědí, aby je přihlásili na adresu „Správa Domova školní mládeže v Zatici, Leninova ul. 1416“ nebo přímo do Svazu, který zařídí jejich umístění.

Žádosti o ošacení volyňských Čechů — podání a osobní intervence

Ministerstvo soc. péče nám zaslalo následující přípis, který v zájmu věci otiskujeme:

V poslední době množí se žádosti volyňských Čechů, usazených na Zatecku a Podbořansku, o ošacení z prostředků MSP.

Podle zkušenosti odd. A-V/5 MSP, které tyto žádosti vyřizuje a kam se v posledních dnech dostávají denně desítky žadatelů osobně, jde vesměs o rolníky z kraje zateckého a podbořanského, kteří pravděpodobně nemají podle nové úpravy trhu s textilii a obuvi šatenky a snaží se proto získati ošacení touto cestou.

Ministerstvo sociální péče upozorňuje, že nemůže poskytovat ošacení v těch případech, kdy jde o osoby, které nemají podle všeobecných předpisů nyní platných, nárok na šatenky a zdůrazňuje, že i v jiných, třeba odůvodněných případech není na poskytnutí ošacení z prostředků MSP právního nároku.

Ošacení a obuv, které MSP poskytuje, jest myšleno především jako prvotní nejnnutnější sociální pomoc pro ty reemigranty, kteří přijíždějí ze zemí válkou nejtěžší postížených a nemají prostředků k zakoupení nejnnutnějšího oblečení a obuvi. Tato prvotní výpomoc může se týkat jen nejnnutnějších oděvních součástí, které má MSP na skladě a každý může obdržeti pouze nějakou část oděvu, nikoliv ošacení kompletní a nové.

Vedoucí myšlenkou při poskytování jest usnadnit nastoupení zaměstnání, povzbudit pracovní morálku a u dětí umožnit docházku do školy.

U osob, které jsou již zde delší dobu usazeny, může přijiti v úvahu ošacení a obutí z prostředků MSP zcela výjimečně ze sociálních důvodů po řádném prošetření majetkových a sociálních poměrů žadatele, když přitom zároveň jsou splněny ostatní všeobecné předpoklady, jako řádné plnění všech povinností v zaměstnání, národní a politická spolehlivost a kladný postoj k lidové demokratickému zřízení.

V takových případech dodatečného ošacení nutno postupovati velmi rigorózně, pro mizivý zásobový textilii, které má k dispozici MSP v poměru k očekávanému množství reemigrantů, kteří mají v roce 1949 ještě přijiti a v příští době bude nutno ještě více je omeziti vzhledem k tomu, že nová úprava přidělu textilii dává možnost lepšího a spravedlivějšího zásobení těmito věcmi a min. soc. péče nemůže při distribuci zaujímati jiná

hlediska, alespoň u případů již usazených reemigrantů, než příslušné úřady u ostatního obyvatelstva.

Reemigranty již delší dobu zde usazené, zvláště volyňské Čechy, lze natolik považovati za zařazené do pracovního procesu v republice (až na nepatrné výjimky), že není nutno v tomto směru pohlízeti na ně jako na reemigranty a udržovati vedle normálního zásobování textiliemi prostřednictvím místních zásobovacích orgánů zvláštní zásobování v rámci sociálních úkolů zdejšího resortu a podporovati v nich samých pocit určitý, zvláštní třídy obyvatelstva. Zájem státu jest naopak na jejich nejrychlejším splnění s ostatním obyvatelstvem.

Ministerstvo sociální péče má na mysli spoustu písemných žádostí, došlých mu v poslední době na dotaznicích zelené barvy a i dále skutečnost, že v posledních dnech přicházejí desítky osobních intervencí z řad volyňských Čechů, které vesměs podle vykonaného šetření a výslechu neodpovídají shora uvedeným zásadám a budou musít být odmítnuty a žádá proto v zájmu úspory peněz osobně se dostavující reemigrantům za dráhu, abyste laskavě sami žadatele, kteří se na Váš Svaz obrátí s žádostí o informaci a vydání Vámi rozmnoženého dotazníku, poučili o shora uvedeném, poradili jim, že cesta do Prahy za účelem osobní intervence jest zbytečná a nemůže míti vliv na urychlení nebo kladné vyřízení jejich žádosti, protože spousta žádostí došlých v době kolem vánoc a po nich lze zvládnout nikoliv v nejbližších dnech, nýbrž v týdnech a že žádosti, které nevyhovují dříve vysloveným zásadám nebude možno kladně vyřídit.

Dále Vás žádáme o rozeslání těchto pokynů i Vaším pobočkám.

ONV v Zatici a Podbořanech, jakož i Čsl. ústav zahraniční v Praze vyrozumíváme přímo.

Za ministra: dr. Vomáčka v. r.

Upozornění držitelům konfiskovaných zbraní

V Úředním listě I díl, částka 250 z 21. 12. 1948 byla uveřejněna vyhláška osidlovacího úřadu a fondu národní obnovy č. 3256 z 20. 12. 48 o přihlášení a prodeji konfiskovaných zbraní s příslušenstvím a střeliva, podle dekretu č. 108-45 Sb. Tato vyhláška ukládá všem držitelům těchto zbraní, aby do 20. ledna 1949 podali u místně příslušného okrajového národního výboru přihlášku, a to způsobem v ní uvedeným.

Bylo zjištěno, že národní výbory na mnohých místech ponechaly tuto vyhlášku nepovšimnutu a nevyvěsily ji. Je bezpodmínečně nutné, aby tak ihned učinily.

Poněvadž by se takto bez vlastního zavinení mohli mnozí držitelé zbraní odcnotiti v prodlení a tím pak trpěti následky trestního stíhání, jež bude přísně prováděno, prodlužuje osidlovací úřad a fond národní obnovy lhůtu do 30. ledna 1949.

2. olympiada lidové tvorby 1949

Ještě nedozněly hlasy z první olympiady, která se konala v Zateci, a již se připravuje II. olympiada.

Je to v dějinách naší vlasti po prvé, kdy státní občané soutěží ve čtyřech řečích. A tak se naplňuje sen Dobrovského, Jungmana, Kollára, Šafaříka, Čelakovského, kteří snili o slovanské vzájemnosti. Co by nám byla platná hesla a fráze, kdybychom teorii neuvědli v život? Myslim, že si dost dobře naše veřejnost neuvědomuje, jaký klad tyto soutěže přinášejí. Nic by neznamenal soubor, který by tyto hodnoty hlásal a všichni přihlíželi, pochvalovali a kritisovali — a tím by se to končilo. Máme zde na mysli účast širších vrstev, dát možnost každému jedinci a skupině pracovat. Po celé republice musí znít slovanská píseň. Večer, místo nácviku „moderních tanců“, které nemají žádné hodnoty, se musí cvičit krásné, věky trvající tance národní. V tom je krása, smysl pro pohyb, pro rytmiku!

Při příští soutěži konkurence bude vybranější, neboť každá odbočka si uspořádá soutěž vyřazovací v městě.

Po I. olympiadě se ozvaly hlasy kritiky. Kritika však je velmi užitečná věc jen tehdy, snaží-li se o nápravu, přináší-li náměty hodnotné.

A teď ty všechny, kteří snad mysleli — nebo si myslí — že to neb ono nebylo správné, voláme ke spolupráci na uspořádání II. olympiady. S radostí vítáme jejich návrhy a aktivní účast, pomoc a práci, abychom nebyli na vše sami. Bude to věc rozsáhlejší a bude zapotřebí více lidí na organizaci.

Po první olympiadě se debatovalo a sem tam padaly poznámky. Ovšem, když jsem napsal výzvu a prosil o aktivní účast — nikdo se neozval. To není správné, žit jen pro kritiku. Takové hlasy pak se vůbec neberou v úvahu, neboť to je práce destruktivní. Každý se musí snažit pomoci, přiložit ruku k dílu — pak jistě svou účastí zabrání děláni chyb. Tož — dveře jsou otevřeny, čekám na spolupráci.

Odbočka Suchdol n. O. se činí

Kulturní četa „Volyň“ za vedení kult. ref. odbočky Václava Dubce je jednou z nejsilnějších. Mimo vystoupení, o kterých jsme již psali ve VS, a po vítězném vystoupení na I. olympiadě v Zateci rozvíjí svoji kulturní práci. Teď zase vystupovali s velkým úspěchem v okresním městě Novém Jičíně. A na vzpomínkový večer k výročí návratu volyňských Čechů chystají nový program. Ké svému repertoáru - sborovému a sólovému zpě-

Plané kritisování by vedlo k znechucení a nakonec takový kulturní pracovník by si řekl: „Nepomáháte, jen haníte, tož s tím seknu!“ Tak to vypadá v ústředí, tak to je v odbočkách a v souborech na venkově. Každého v této práci musíme podpořit.

Psal jsem, aby se odbočky hlásily o pořadatelsví druhé olympiady a dodnes se nikdo nepřihlásil. Proč se o to nejeví zájem? Proč odbočky se nehlásí, nebo alespoň nenapíší, proč tak není možno učinit? A jsou takové odbočky, které by mohly si toto uspořádání vzít na starost. Budeme-li to pořádat zase v Zateci, pak se nám to vyčítá, že vše má jen Zatec.

To vše si musíme otevřeně říci, udělat ve všem jasno. Proto tímto zvu všechny, kdož by jakýmkoliv způsobem mohli při II. olympiadě pomoci, aby se přihlásili, aby se mi pak nevčítalo, že jsem nepozval ke spolupráci toho aneb onoho. Za prvé: nemohu každého znát, neboť jsem již v roce 1930 z Volyně odešel. Za druhé: myslel jsem, že stačí, když se čtyři měsíce o tom psalo a volalo do práce. Každý měl možnost přihlásit se sám — stačila jen dobrá vůle a chuť.

Musíme si uvědomit, že tato první olympiada přechází do čs. dějin, neboť to bylo po prvé, kdy jedinci a soubory soutěžili ve čtyřech řečích. A je to velkou zásluhou Volyňských, že to byli právě oni, kteří se o vznik této krásné myšlenky a její uplatnění v praxi přičinili.

Je pravděpodobné, že druhá olympiada se bude konat již v měsíci dubnu. Proto se již brzy rozešlou přihlášky. Tož čekáme na každého z vás.

Tento článek není jako polemika, ale v zájmu pravdy a rovnoprávnosti jsem musel některé věci otevřeně říci a vysvětlit.

Všichni do práce, aby se druhá olympiada vydařila lépe, než byla první!

Vladimír Libovický.

ДЕЛО ЛЕНИНА ПОБЕДИЛО

21. января 1924 года окончил свой жизненный путь товарищ Ленин. Всю свою жизнь без остатка Ленин отдал делу освобождения рабочих и крестьян от гнета капитала, делу построения социализма.

Ленин основал стальную партию большевиков — партию нового типа, которая повела массы на штурм капитализма, на завоевание новой счастливой жизни.

Ленин был гением революции. Под его руководством одержала победу Великая Октябрьская социалистическая революция в СССР. Эта революция означала коренной перелом во всемирной истории человечества, поворот от старого капиталистического мира, к новому социалистическому миру.

Из тисков первой мировой империалистической войны, из ада империализма первая большевистская революция вырвала первую сотню миллионов людей на земле. Следующие, указывал Ленин, вырвет из империалистических войн и из мира капитализма всё человечество. Слова товарища Ленина оказались пророческими во II-й империалистической войне.

Свою революционную деятельность, по преобразованию человеческого общества Ленин строил на гранитной базе марксизма. Вместе с тем Ленин подчёркивал, что марксизм — это не догма, а руководство к действию. Надо уметь пользоваться приёмами марксистского исследования для анализа новых исторических условий.

Ленин пополнил идейное богатство марксизма, развил его дальше на основе опыта новой эпохи, эпохи империализма и пролетарской революции. ВОЗВЕЛ МАРКСИЗМ НА ВЫСШУЮ СТУПЕНЬ. Он творец ЛЕНИНИЗМА.

Товарищ Сталин дал классическое определение ленинизма: „Ленинизм есть марксизм эпохи империализма и пролетарской революции. Точнее ленинизм есть теория и тактика пролетарской революции вообще, теория и тактика диктатуры пролетариата в особенности.“

Учение Ленина — маяк, освещающий путь победоносной борьбы трудящихся за свое освобождение.

Идеи Ленина стали великой силой преобразования общества на началах социализма. Ленинизм — знамя миллионов трудящихся всего мира. Жизнь, дела и великие провозвеще-

vu, sborové a sólové recitaci - začali cvičit tanec. Tomu se říká aktivita! Máme ještě dnes v živé paměti jejich úspěch v Zateci, kde malá osmičlenná skupinka si troufla s velkým úspěchem proti mnohočlenným souborům. Nejen že obsluhuje své okolí, ale i celý okres. Též dostali pozvání z továren a čs. rozhlasu z Ostravy. Věřím, že budou dobře propagovat slovanské nár. umění a jméno volyňských Čechů.

V. L.

дения Ленина учат нас успешнее бороться за дело коммунизма. „Помните, любите, изучайте Ильича, нашего учителя, нашего вождя”, — призывает товарищ Сталин.

Идеи Ленина воплотились в Союзе Советских социалистических республик, в героической партии большевиков, в коммунистическом интернационале. Эти идеи воплощены в трудах и деятельности великого соратника Ленина, верного продолжателя его дела — товарища Сталина.

Под знаменем Ленина и под водительством Сталина советский народ сыграл решающую роль в разгроме фашистских варваров.

Под знаменем Ленина, под водительством Сталина — идет вперед за окончательную победу коммунизма в своей стране!

Ленин живёт в сердцах трудящихся всего мира. Его имя звучит как пламенный призыв к беспощадной борьбе против угнетателей, за свободную и счастливую жизнь, за коммунизм.

ДЕЛО ЛЕНИНА — ПОБЕДИЛО!

КОГДА СЛЕДУЮЩАЯ ОЛИМПИАДА?

Совершенно согласна с Вами тов. Либовицкий. Уже сейчас мы должны наметить, хотя бы приблизительно, время следующей олимпиады, чтобы желающие принять участие, могли рассчитать с какой интенсивностью они должны вести свою подготовку. Моё мнение таково: спешить нечего, а надо хорошо поработать над собой существующим кружкам художественной самодеятельности, а кроме этого привлекать новых участников. Например в Жатце мы имеем все возможности пополнить кружок поющими, играющими, танцующими и т. п.

И так друзья, надеемся, что Вы откликнетесь на наш призыв и уже теперь начнете подавать о себе весточки!

3. 3.

Академия для polskich robotników w powiecie Żatec i Podborzany

Związek Czechów z Wołynia urządzi dla polskich robotników, pracujących na dworach państwowych w powiecie Żatec i Podborzany w niedzielę 30. stycznia b. r. akademię z bogatym programem muzyki, śpiewu, tańców, recytacji i odczytów na in-

teresujące ich tematy w języku polskim.

Początek o godzinie 15 w teatrze miejskim w Żatcu.

Po akademii odbędzie się trzeci bal wołyńskich Czechów w Żatcu na Strzelnicy, na który również serdecznie wszystkich zapraszamy.

R

Kilka szczegółów o zaopatrywaniu polskich robotników w obuwie i tekstyl

Polskim robotnikom, przydzielonym do pracy na dworach państwowych w Czechosłowacji należy się jedna para obuwia do pracy (ze skórzaną podszewą) i kartki na tekstyl do wysokości 60 punktów.

Kartki na tekstyl (według własnego wyboru) otrzymają polscy robotnicy u Okresního národního výboru (urząd powiatowy) — zásobovací oddělení.

Z kartkami należy się potem zwrócić — pojedynczo lub gromadnie — do właściwego powiatowego sekretariatu Związków zawodowych (Okres-

vní odborová rada), który wyznaczy sklep, gdzie polski robotnik będzie mógł towar kupić. Wydawanie kartek i sprzedaż towarów będzie się odbywała w I. kwartale 1949 roku.

O ile chodzi o przydział obuwia (ze skórzaną podszewą) otrzymają go robotnicy polscy za pośrednictwem urzędów pracy. Kartki na obuwie do pracy będą wydawane również w pierwszym kwartale 1949 roku.

Drewniane obuwie dostarczy pracodawca polskim robotnikom bezpłatnie.

TMZ

Fachowe szkolenie polskich robotników wiejskich w ČSR

Według umowy pomiędzy ministerstwem rolnictwa a polskim ambasadorem w Pradze, będą się szkolić fachowo wszyscy polscy robotnicy wiejscy, którzy pracują w ČSR.

Też w powiecie Żatec są w toku przygotowania, w wyniku których wszyscy robotnicy polscy w wieku do 40 lat po częściowym oznajomieniu się z czeskim językiem, będą uczęszczać do fachowych szkół rolniczych w Żatcu, Miechołupach i Udlicach. Nasi fachowcy oznajomią ich wszechstronnie z zadaniami produkcji zwierzęcej i roślinnej, powie-

dzą im o zadaniach hodowli, prawidłowym dojeniu, o organizacji produkcji, mechanizacji rolnictwa a po trzymiesięcznym szkoleniu będą wszyscy uczestnicy kursów składać egzamin. Przed swym powrotem do Polski otrzymają świadectwo o szkoleniu. (ZN)

Na dniach przybył do Czechosłowacji dalszy transport — 150 polskich robotników wiejskich, którzy będą pracować przeważnie na dworach państwowych w powiecie Kladno.

Zniesienie systemu kartkowego i reforma płac w Polsce

Z dniem 1. stycznia 1949 został ostatecznie zlikwidowany w Polsce system reglamentowanego zaopatrzenia kartkowego. System ten był koniecznością, związaną ze skutkami zniszczeń wojennych i z okresem odbudowy gospodarczej. System zaopatrzenia kartkowego posiadał szereg ujemnych cech, które coraz wyraźniej występowały w miarę postępującej stabilizacji gospodarczej.

Równocześnie ze zniesieniem systemu kartkowego przeprowadzona

została reforma płac, połączona z ich podwyżką. Płace robotników w Polsce podwyższone zostały przeciętnie o 10%. (TL.)

Budżet RP na rok 1949

Na posiedzeniu sejmu ustawodawczego dnia 10. stycznia b. r. wygłosił exposé premier, rządu Rzeczypospolitej Polskiej Józef Cyrankiewicz i minister skarbu Konstancy Dąbrowski o projekcie budżetu państwowego na rok 1949.

Przeszło dwugodzinne exposé Premiera stanowiło roczny bilans pracy i osiągnięć kraju oraz oświetliło zamierzenia rządu na polu gospodarczym, kulturalno-osiwiatowym, w dziedzinie troski o człowieka pracy oraz na polu polityki zagranicznej. Jak wynika z exposé ministerstwa skarbu, przeznaczona się 37% budżetu na rzecz szkolnictwa i oświaty, świadczeń społecznych, nauki i kultury i zdrowia publicznego.

Feodor Savický:

Povídka

RUSKÝ ČECH

(1. pokračování)

Čas utíká a nepozorovaně mijeji roky. Doba, za kterou měl Moravský zapláceno, aby se mohl učít, vypršela. A tak zae stál náš Josef sám a sám opuštěn, jako květinka v poli. Kam vítr vane, tam i ona se nahýbá a větry v životě bývají různé. Když není nikde podpory ani opory, mohou květinku zlomit. Strašným se zdál Josífkovi život. Byl bez známých a bez přátel.

Šlo mu na třináctý rok... Ke konci školního roku zavolal si jej do pracovny školní inspektor. Byla v něm malá dušička, když se odvážil vstoupit. Čekalo jej překvapení. Za stolem seděl celý profesorský sbor a udiveně na něj hleděli. Pojednou — podíval se na něj přes brýle — jeden z nich vstal a zeptal se:

— Tak co, Moravský, copak, že nám rodiče za tebe neplatí? Doba, za kterou jsi měl zapláceno, už přešla. Jsme nuceni tě propustit. Zdarma tě nikdo učít nebude a kašl ti také nikdo zdarma nedá!

Chlapec zůstal stát jako omráčen. Zasněžené oči sklopil a upřel do podlahy. Nevěděl, co má odpovědět.

— Kde je tvůj otec? — zeptal se jeden z profesorů.

— Otce mi vzali na japonskou válku, už jsou tomu plně dva roky a nevím vůbec, co se s ním stalo. Matka, ta už dávno — ještě v Čechách — zemřela — smutným tónem pronesl chlapec.

Páni inspektoři se na něj nedůvěřivě podívali a počali si cosi šeptem povídati. Poručili mu, aby vyšel na chodbu. Se slzami v očích opouštěl pracovnu. Věděl, že se rozhoduje o jeho osudu. Ještě nikdy nepocítil svoji osamocenost, opuštěnost a osiřelost tak silně, jako právě nyní. Nemá si komu postěžovat, nemá s kým se rozdělit o svoje radosti a starosti. A což jestli mě propustí z internátu? Kam se obrátím, ke komu půjdu, kdo mi pomůže? — tak přemýšlel osamocen na školní chodbě.

Pojednou se otevřely dveře a byl zavolaný po druhé dovnitř. Tam mu bylo sděleno usnesení profesorského boru.

— Tak podívej, Moravský, ode dneška přecházíš na udržování do sirotčích útulků. Necháme tě odvézt do Rostova nad Donem, kde budeš bydlit v internátě sirotčího útulku. Tam budeš pokračovat ve studiích a současně se budeš přiučovat řemeslu v tamní škole. Pouze tam je tvé místo. A buď pamětliv, že jedině proto, že tvůj otec šel bojovat za cara, vlast a víru, jsme se tak o tebe postarali. Buď poslušný, dobrý a příkladným žákem.

— No, copak stojíš jako přimrazený, ani se nepokloníš a nepoděkuješ svým dobrodincům? Stojíš tu jako socha, nevěděnk. Táhní ven, za tři dny tě odvezou!

Takřka neuvědomuje si, co by měl dělat, vyšel ven z pracovny. Byl ponořen do sebe. Na chodbě si oddechl a ulevilo se mu. To se mu již začal jevit život jinak. Poznal, že život je boj.

Když přišel do společné ložnice, obklopili jej kamarádi ze školy a vyptávali se. Krátce jim řekl o rozhodnutí profesorského sboru. Mnozí mu začali závidět. Divil se tomu, že zatím co on by měl závidět jim, závidějí oni jemu. Vždy v neděli nebo o svátcích přijížděli k nim rodiče s dárky, s pohostěním a k němu nepřišel nikdo. Jak byli ti ostatní šťastní, že měli rodiče! A teď mu závidějí. Závidějí mu, že pojedou do cizího

kraje, k neznámým lidem...

Když si lehl, dlouho nemohl usnout. Převaloval se a přemýšlel. Měl strach a zase jej lákala neznámá cesta. Co ho tam čeká? Jak vypadají oni opatrovníci? Co jsou to sirotčí útulky, jak vypadají? Sám si kladl otázky a neměl nikoho, kdo by mu na ně odpověděl. A tak pln zvědavosti a strachu usnul silným dětským snem...

Spal spánkem spravedlivých a ani se mu nezdálo, že všichni Tito vedoucí se jej snaží zbavit jako nepotřebného, jako člověka, z něhož není žádný užitek, poněvadž z něj není co vzít. A proto jej dali do sirotčince. Jen tam je jeho místo! Tam jej budou moci líp vychovávat v jejich duchu, než na placené škole. Tam více postili, více se modlili a učili být pokornými Pánu Bohu, carovi a pápám. Učili, že Bůh je králem na nebi a že „báfuška car“ je jediným králem na zemi, že všichni šlechtici, různých hodností a titulů, jsou dobrodinci chudých. Vykládali učení Kristovo: „Udělí-li tě kdo po pravé tváři, nastav levou, polib mu ruku a buď pokorný jako beránek!“

Avšak taková nebyla krev Československa. Krev tohoto chlapce, aby nastavoval tvář pod úder a líbal podlou ruku. Ta krev se bouřila, věla, chtěla svobodu, spravedlnost!

Takový byl Josef Moravský.

Přivezli ho do Rostova nad Donem a umístili v sirotčinci.

Josef byl chlapec vtěpný a brzy se ve všem vyznal. Seznámil se s kamarády podobně jako on, sirotky. Někteří byli již o hodně starší.

Učil se ve škole a pracoval ve strojním oddělení řemeslnické školy, kde chlapci v jeho věku dostávali pohlavky a běhali městrům pro vodku.

Tady poznal život a učení této školy. Zde platil jakýsi osobitý a divný zákon, který měl již své tradice. Místři měli svého „obermajstra“. Byl to oškliavý — s vybulenými očima — Němec. Mluvit dohře rusky neuměl a přitom špatně vyslovoval „r“. Zato ruku měl dost těžkou. Zde vůbec panoval zvyk, že kdo dovedl, ten snědl za dva a kdo to nedokázal — zůstal hladový. Učedník zde byl mučedník. Denně je kruté bili a nejenom za to, že neposlouchali, ale často i za to, že poslouchali. Prostě páni místři si na nich vylévali zlost.

Tak mezi učedníky vznikl osobitý styl řeči. Rozdělili si a pojmenovali pohlavky. Tak uhodil-li učedníka někdo z obyčejných zámečníků — byl to jen obyčejný pohlavek. Učinil-li tak mistr — to už byli něco víc! To byl mistrovský pohlavek. A cožpak teprve obtěžoval-li se zvednutím ruky Krüher — obermajster. To bylo už to největší pojmenování — obrpohlavek.

Do takového prostředí přišel náš Josef. Bezplatné učení a bezplatné stravování z milosti „báfušky cara“! Tak vypadalo sociální zabezpečení sirotků, tak se o ně pečovalo, tak se vychovávali.

Když Josef přišel do ústavu, život šel svým tempem. Nikdo na toho nováčka nebral zřetel a nevšímal si ho. Až jednou — asi po dvou letech jednotvárného života — na sebe upozornil sám.

Nedorozumění vzniklo skrze „obrpohlavek“, který si pamatoval celý život.

Bylo to v zimě před vánoce. Lidé se slavnostně na tyto svátky připravovali. Každý byl neklidný, pln očekávání. Kupují se stromečky, hračky, cukroví, ořechy. Okna obchodů byla slavnostně vyzdobená. Josefa si zavolal k sobě na byt obermajster Krüher. Potřeboval jej doma, aby mu nasekal dříví, připravil uhlí a z pumpy nanosil vodu. Doma byli všichni zaměstnání předsvátečním klidem. Měl sice jedno děvče sloužící, ale to všechno bylo málo. Všude se mylo, čistilo, peklo a smažilo.

Brzy ráno se tedy Josef vydal k domu obermajstra Krühera. Po cestě se zastavoval u výkladnic skříní a svými zasněženými očima prohlížel různé hračky a ozdobené stromečky. Zastavilo se mu a vzpomínal, že jemu také kdysi kupovali stromeček, hračky a různé sladkosti. Jak krásné to bylo, když slavil svátky v kruhu rodiny.

Tak přemýšlel a při vzpomínkách ani nepozoroval, že čas letí. Přišel do bytu obermajstra o dvě hodiny později. Na chodbě jej potkala služka. Zavedla jej do kuchyně, aby se najedl a potom že mu dá práci. Postavila před něj smažené brambory a dva karbanátky, stále vypravující, jak to u ženských je obvyklé.

Do kuchyně pojednou vběhla manželka obermajstra, „olermajstrová“ — jak jí obvykle všichni mezi sebou říkali. Byla to žena silné postavy a těžkopádná. Oči měla vypoulené, tři brady a hlavu trochu na stranu. Vběhla do kuchyně se zahrnutými ať po lokte rukávy, se zamračenou tváří. Aniž se rozhlédla, obořila se na Josífka: „Chděpak sis flakal, šes tak posdě pšišel?“

A hned se obrátila ke služce a špatně vyslovujíc ruská slova, začala ji plísnit, proč mu dala jíst:

— Ať nejdříve pracuje jak se patří a potom dostane jíst podle zásluhy, neb vůbec nedostane, jestliže si to nezaslouží!

Při těchto slovech náš učedník stál jako voják v pozoru. Když mu vzala ze stolu jídlo, řekl:

— Já hladový pracovat nebudu! — a malé dětské oči zajiskřily zlostí.

Obermajstrová, slyšíc tato slova, zakvičela a nelidským hlasem řvala:

— Já tě, chámé, donutím pracovat!

Služka stála tiše v rohu.

Nastala vteřina hrozného ticha.

Učedník upřel svůj zrak do očí obermajstrové.

A pracovat nebudu! — bouřlivým hlasem přerušil ticho, jež vládlo v kuchyni. S křikem a s velkou zlostí rozehnala se obrmajstrová a uhodila chlapce do tváře.

Teď už byl konec trpělivosti a zdrženlivosti chlapcovy. Zrak mu zajiskřil, pozvedl hlavu a plivnul obrmajstrové do polovysvalených očí. Pak klidným krokem vyšel z domu.

Frau Krüherové vypověděly nervy a celou vahou svého těla padla na zem. V hysterickém záchvatu bíla nohami o podlahu a křičela na služku, aby rychle utíkala pro četníky nebo k obrmajstrovi. Avšak dívka měla co dělat, aby uklidnila svoji paní.

Když pak se již obrmajstrová vzmaňala a mohla již vstát, rozhořčovala se, jak si to dovolil ten chám jí, ženě obermajstra, plivnout do očí! Jí, která jedním pohledem naháněla strach učedníkům! Takový skandál!

A ihned poslal služku s žalobou k manželovi, aby tohoto nezbedného kluka naučil slušnosti a pokofe.

(Pokračování příště.)

NÁŠ ŽALOV

12. ledna t. r. naši krajané v Olbramovicích doprovodili na poslední cestě krajanu Alžbětu Vondroušovou, která se přistěhovala mezi své přátele a krajany z Prahy.

Zesnulá se narodila 1878 v Bukovně u Ml. Boleslavi a jako malé děvčátko odejela se svými rodiči do Ruska. Otec, Václav Žitný, usadil se v Ulbárově na Volyni, kde zakoupil několik morgů polí. Aby uživil četnou rodinu, přivydělával si zedničinou a Bětuška sotva trochu odrostla, odešla do světa, aby svým rodičům ulehčila. Nejprve sloužila v Žitomíru a pak v Oděse, kde byla vychovatelkou v jedné české rodině. Tam se seznámila se sezemickým rodákem Fr. Vondroušem, s kterým r. 1908 uzavřela sňatek. Podnik F. Vondrouše — prvotřídní holičství — byl znám nejen dobrou prací, ale také přívětivostí manželů Vondroušových. Alžběta působila v českém krajském spolku, který podporoval krajany, přicházející do ciziny. Za války stal se dům Vondroušových domovem starodružiněk a později čs. legionářů, kteří na paní Bětušku mají ty nejlepší vzpomínky. Dámský kroužek v Oděse měl v zesnulé jednu z nejjednodušších pracovnic.

Roku 1923 přestěhovala se se svým manželem do vlasti a usadili se v Praze. Tam působila v libeňské sokolské jednotě a byla členkou sesterského sdružení pravoslavné církve. Na své krajany z Volyně nikdy nezapomínala a když se po osvobození Prahy Rudou armádou setkala s čs. zahraničními vojáky, zahrnovala je láskou opravdu mateřskou.

Po reemigraci Volyňských do vlasti rozhodla se dožít své stáří mezi nimi. Nemilosrdný osud určil však jinak. Přestěhovala se sice mezi Volyňské na Moravu do Olbramovic, avšak byla zlou nemocí upoutána na lůžko. V únoru m. r. byla raněna mrtvicí na půl těla, a po čtrnáctidenním utrpení dne 10. ledna její srdce došlo.

Četná účast krajanů z místa i z okolí dokázala přátelství Volyňských a jejich úctou k zesulé. Budiž jí posvátná půda hřbitovní lehkou! VI. Hybler.

Poděkování

Manžel zesulé Alžběty Vondroušové, František Vondrouš děkuje touto cestou všem, kdož jakýmkoliv způsobem vyjádřili svoji soustrast, a především pravosl. faráři z Kouřovic a odbočce Svazu Čechů z Volyně za darované věnce.

Vzpomeňte s námi všichni, kdo jste znali Josefa Průška, nar. 1905 v Hlinsku na Volyni, který byl těžce raněn v bojích u Dukly a při operaci r. 1944 zemřel. Spí sladce, náš drahý otec a synu! My na tebe budeme vždy s láskou vzpomínat. — Staří rodiče, děti Pepa a Hela a přátelé.

S láskou v srdci vzpomínáme a s hlubokou úctou se klaníme památce našeho drahého Josefa Čížka, nar. 1917 v Hlinsku na Volyni. Bojoval statečně v Rudé armádě a při návratu domů r. 1945 zemřel, zlomen válečnými útrapami. Spí sladce svůj věčný sen. Tvá památka v našich srdcích bude stále žít! — Vzpomíná manželka, děti a příbuzní.

V hlubokém žalu oznamujeme, že náš drahý manžel, otec, bratr, tchán a dědeček, pan

JAN MEC

reemigrant z Volyně, zemřel po delší nemoci dne 11. ledna 1949 ve věku 74 let. Pohřeb drahého zesnulého po převozu ze Zatec konal se v pondělí dne 17. ledna 1949 v 15 hodin z ústřední síně na hřbitově olšanském do rodinného hrobu.

Jménem veskerého příbuzenstva: rodiny Mecova a Repkova.

Náš milovaný syn a bratr Josef Sopiňák ze Straklova na Volyni, okr. Dubno, ve věku 22 roků padl v Rohožně u Opavy 31. března 1945 při plnění bojových úkolů jako řidič tanku v hodnosti rotmistra. Čtyři léta uplynuly, co jsi odešel, avšak v našich srdcích žiješ! Tvá hrdinská smrt bude nám věčnou připomínkou! Kdož jste jej znali, věnujte mu tichou vzpomínku s námi. — Rodiče, bratři a sestry.

Vzpomínáme, že koncem září 1944 v těžkých bojích za osvobození vlasti u Dukly padl náš drahý Václav Václav Novotný, nar. 13. I. 1913 v Českém Krásově, okr. Horochov, na Volyni. Už čtyři léta tvé tělo leží ve věčném spánku, ale duch tvůj v našich srdcích žije. Se slzami v očích tě vždy vzpomínáme. Prosíme, kdož jste jej znali, věnujte mu tichou vzpomínku. Truchlící matka, sestra a bratři.

Vzpomínáme

Antonín Ptáček, nar. 26. 7. 1916 v Hlinsku na Volyni, příslušník zahr. armády, 1. praporu ženistů. Padl za svoji vlast 19. 10. 1944. Necht' je ti, drahý Toníku, země pod Duklou lehká a láska k vlasti, pro niž jsi obětoval svůj život a dobré své srdce, nechť je nám všem příkladem. Bůh nechť ti dá lehké odpočinutí a nám s tebou radostné shledání. Vzpomínáme a nikdy nezapomeneme. — Matka, dcera Helena, manželka, sestry a příbuzní.

Josef Král, nar. 20. 2. 1920 v Podhajci u Ostrožce na Volyni, příslušník ženijního praporu. Zemřel po těžké nemoci v Krakově 21. 5. 1945. Obstal jsi v boji proti vetřelcům, za osvobození své vlasti a národa, dokud tě nemoc nezlomila. Nebylo ti dopřáno, abys se radoval s námi z vytožené svobody. Prosíme všechny, kdož jste jej znali, vzpomeňte s námi. S bolestí v srdcích vzpomínají rodiče, bratři, sestra a švagrové.